

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1925 kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om tullfrihet för konstgjorda garvningsmedel.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, väckta den ena i första kammaren, nr 22, av herr *Dahl* och den andra i andra kammaren, nr 29, av herrar *Winkler* och *Lindskog* har hemställts, att rubriken 1242 i gällande tulltaxa måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Nr 1242. Vegetabiliska garvämnerna, såsom ekbark, garvskidor (myrobalaner) och kuebarchoträ, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade, garvämnesextrakter, flytande eller fasta, samt konstgjorda *garvnings-* och pyrningsmedel; ävensom galläpplen, fria.»

Till stöd för förslaget har anförts följande.

»Vegetabiliska garvningsämnen samt extrakter därav äro enligt tulltaxerubrik 1242 tullfria, och tullfrihet för garvämnerna torde innefatta en av förutsättningarna för att tillverkningen av bottenläder skall kunna, vid nu gällande, kort före världskriget nedsätta tullsatsen, upprätthållas inom landet.

Motionerna.

Sedan konstgjorda så kallade syntetiska garvämnerna år 1913 kommo i marknaden, har bruket av dem i de flesta länder alltmer vunnit utbredning. Den svenska läderindustrin har även funnit med sin fördel förenligt att i kombination med de vegetabiliska garvämnerna till en viss omfattning använda sig av denna nya art av garvämnerna, som besitta vissa för garvningen förmånliga egenskaper, vilka de vegetabiliska garvextrakterna sakna.

Vid införsel hit till landet av dessa konstgjorda garvningsmedel har, efter vad är bekant, olika tullbehandling kommit varan till del, i det att dessa dels hänförts under tulltaxerubrik nr 1242: 'Vegetabiliska garvningsämnen, såsom ekbark, etc.... garvämnesextrakter, flytande eller fasta, samt konstgjorda pyrningsmedel etc.', vilka ämnen ej undergå någon tullbeskattning, dels under rubrik nr 1259: 'Kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda', med en tullsats av 15 procent av värdet, vilket senare förfarande fastställt av kungl. generaltullstyrelsen den 19 november 1924.

Tillverkningen av syntetiska garvämnerna upptogs först i Tyskland, och den först saluförda produkten benämndes Nerodol. En mängd nya syntetiska garvämnerna hava sedan dess kommit i marknaden, och de i Sverige företrädesvis förekommande torde vara Maxyant, Ordoval, Gerbstoff F., Chresyntan m. fl.

Dessa syntetiska garvämnerna skilja sig till sin framställning från varandra. Om också deras sammansättningar ej äro i detalj kända, då fabri-

kationen hålles strängt hemlig, kan man säga, att produkten i stort sett framställs genom kondensation av Fenoler (Karbolsyra) med Formaldehyd.

Då de syntetiska garvämnena innehålla en hög procent garvande ämnen och således böra betraktas som garvämnesextrakter, och då de framställas ur Fenoler (Karbolsyra), som är tullfritt, torde härav framgå, att en tullbehandling enligt rubrik nr 1242 även ur taxeteknisk synpunkt har skäl för sig.

Tillverkningen av syntetiska garvämnena förekommer ej i Sverige, varför vår läderindustri är helt hänvisad till import av dessa garvämnena, och då ej heller utsikt förefinnes, att sådan tillverkning upptages, kommer en tullfrihet för dessa ämnen ej att verka intrång i svensk näring.»

*Utlåtande av
generaltull-
styrelsen.*

För erhållande av erforderlig utredning i ämnet har bevillningsutskottet i grundlagsenlig ordning begärt, att generaltullstyrelsen måtte avgiva det yttrande ur tulltekniska synpunkter, vartill styrelsen kunde finna motionerna giva anledning, samt därvid överlämna förslag till de ändringar i tulltaxan, som styrelsen kunde finna vara ägnade att tillgodose motionernas syfte; och har utskottet numera från generaltullstyrelsen emottagit en till utskottet ställd skrivelse jämte en vid densamma fogad, av föreståndaren för tullverkets huvudlaboratorium i ärendet upprättad promemoria. Generaltullstyrelsens skrivelse i transumt ävensom nämnda promemoria åtfölja detta betänkande.

*Utskottets
yttrande.*

I ett vid 1923 års riksdag avgivet memorial, nr 42, väckte bevillningsutskottet, med begagnande av sin befogenhet enligt § 40 riksdagsordningen, förslag om införande av artikeln konstgjorda pyrningsmedel i rubriken 1242 i gällande tulltaxa. Härigenom stadgades tullfrihet för vissa vid beredning av hudar och skinn såsom pyrningsmedel använda preparat, vilka efter att tidigare hava förtullats enligt rubriken 238, med en tullsats av 2 öre för 1 kilogram, under år 1923 på grund av nya tulltekniska rön av generaltullstyrelsen hänförts till rubriken 1259, kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda, med tull efter 15 procent av värdet. Såsom skäl för förslaget anförde utskottet bland annat, att den mycket avsevärda tullförhöjning, som sålunda inträtt för en inom en viss inhemsk industri använd artikel, enligt utskottets mening saknade stöd i de grunder, som varit bestämmande vid avvägningen av de tullsatser, som vore i fråga, samt att, enligt vad av verkställd utredning framgått, genom tullfrihetens införande inga berättigade intressen trädde för nära. Utskottets nämnda förslag vann riksdagens bifall.

De nu förevarande motionerna avse tullfrihet för en artikel, beträffande vilken, enligt vad i motiveringen till förslaget anförts, tullbehandlingspraxis varit svävande, i det att artikeln hänförts antingen till sådana garvämnesextrakter, som jämlikt rubriken 1242 i tulltaxan äro tullfria, eller ock till rubriken 1259, kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda, med tull efter 15 procent av värdet. Enligt beslut av generaltullstyrelsen bör emellertid artikeln rätteligen tullbehandlas enligt sistnämnda rubrik.

Även i detta fall saknar den sålunda fastställda tullbehandlingen enligt utskottets mening stöd i de grunder, som varit bestämmande för hithörande tullsatsers avvägning, och densamma innebär följaktligen en icke avsedd följd av bestämmelsernas avfattning. Vid sådant förhållande har utskottet, sedan generaltullstyrelsen förklarat sig icke hava något att ur teknisk synpunkt erinra mot tullfrihetens införande, ansett sig böra framlägga förslag i motionernas syfte. Emot generaltullstyrelsens ändringsförslag har utskottet icke haft något att erinra.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande likalydande motioner I: 22 av herr Dahl och II: 29 av herrar Winkler och Lindskog, om tullfrihet för konstgjorda garvningsmedel, måtte besluta, att rubriken 1242 i tulltaxan skall hava följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullberäkningen.		Tullsats.	
				Kr.	öre
1242.	Vegetabiliska garvningsämnen, såsom ekbark, garvskidor (myrobalaner) och kvebrachoträ, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade, garvämnesextrakter, flytande eller fasta, konstgjorda garvningsämnen, ej särskilt nämnda, helt eller delvis organiska, samt konstgjorda pyrningsmedel; ävensom galläpplen	—			<i>fria.</i>

Stockholm den 2 mars 1925.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Örne, Boman, Pers, Bärg, Johan Bergman, Johansson i Kullersta, Lithander, Olsson i Golvvasta, Bengtsson i Kullen, Johansson i Hornsberg, Andersson i Hedsta, Åström, Clemedtson, Granath, Brännström, Ericson i Boxholm, Carlsson i Stockholm och Björnberg.

Bilaga.

Till riksdagens bevillningsutskott.

Enligt styrelsens uppfattning finnes ur tullteknisk synpunkt intet att erinra mot tillstyrkande av bifall till ifrågavarande motioner. På grund av i nämnda promemoria anförda omständigheter torde emellertid kunna ifrågasättas, huruvida icke efter »konstgjorda garvningsämnen» bör insättas »ej särskilt nämnda, helt eller delvis organiska». Beträffande i promemorian ifrågasatt viss försäkran synes styrelsen en sådan anordning mindre lämplig.

Det må nämnas, att motionären i första kammaren beretts tillfälle uttala sig rörande den sålunda ifrågasatta omformuleringen och därvid förklarat sig icke hava någonting att invända mot densamma.

Rubrik 1242 skulle då komma att erhålla följande ändrade lydelse:

»Vegetabiliska garvningsämnen, såsom ekbark, garvskidor (myrobalaner) och kvebrachoträ, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade, garvämnesextrakter, flytande eller fasta, konstgjorda garvningsämnen, ej särskilt nämnda, helt eller delvis organiska, samt konstgjorda pyrningsmedel; ävensom galläpplen — fria».

Stockholm den 11 februari 1925.

Kungl. generaltullstyrelsen.

A. E. M. Ericsson.

Sven Nordquist.

P. M.

med anledning av motion nr 22 i första och nr 29 i andra kammaren år 1925 om tullfrihet för konstgjorda garvningsmedel. Dnr B 314.

Enär vissa för garvning lämpliga konstprodukter redan finnas nämnda på olika ställen i tulltaxan, exempelvis några kromsalter i rubrik nr 1173, alunarter i nrs 1148—1149, kaliumbikromat i nr 1159 o. s. v., torde det icke låta sig göra att utan vidare insätta endast »konstgjorda garvningsämnen» i rubrik nr 1242.

De nu uppräknade preparaten äro visserligen alla oorganiska, under det att den typ som avsetts ju är kondensationsprodukterna mellan fenol- eller naftalinderivat och formaldehyd, d. v. s. organiska föreningar. Stundom hava dock dessa senare visat sig vara försatta med oorganiska beståndsdelar. Sålunda har i vissa av dem påvisats krom, och meningen har då tydligen varit att åstadkomma en kombinerad garvningsverkan av dessa båda beståndsdelar.

Det kan sålunda tänkas lämpligt, att man efter »konstgjorda garvningsämnen» insätter »ej särskilt nämnda» eller dylikt, möjligen med tillägg av »helt eller delvis organiska».

Urtypen för dessa garvningsmedel torde vara »Badische Anilin- und Soda-

fabriken's» patenterade garvningsmedel »Neradol» (ej Nerodol, som i motionen uppgives), men att nämna detta preparat såsom exempel på den typ man avser att träffa med tillägget i taxan är måhända ej lämpligt, men borde kanske tagas i övervägande. Det kan nämligen icke fränkommas, att en formulering som exempelvis »konstgjorda garvningsmedel, ej s. n.» utan vidare tillägg är ganska rymlig och till sina konsekvenser svåröverskådlig. Eventuellt kan tänkas såsom lämpligt, att chefen för det garveri, för vilket preparatet är avsett, till tullverket avlämnar försäkran om den tillämnade användningen såsom garvmedel.

Om man vill lämna möjlighet för inrangering under nr 1242 av eventuella ytterligare uppfinningar på området, torde dock den rymligare formuleringen »konstgjorda garvningsämnen, ej särskilt nämnda» bliva, med eller utan tillägg av »helt eller delvis organiska», den lämpligaste, möjligen med skyldighet för importören att avlämna förut omnämnd försäkran.

Stockholm den 7 februari 1925.

G. Rengman
Byråinspektör.